

Τριμηνιαία Επιστημονική Επιθεώρηση Αθλητικής Οικονομίας, Διοίκησης και Μάρκετινγκ
Υπό την Αιγίδα του Πανελληνίου Συνδέσμου Αθλητικών Οικονομολόγων και Στελεχών
(ΠΣΑΟΣ)

Τόμος 12^{ος}, Τεύχος 1^ο, Ιανουάριος- Φεβρουάριος- Μάρτιος 2012

Τιμή: 5 ευρώ (ηλεκτρονική μορφή)–10 ευρώ (έντυπη μορφή)

[Από τον Διευθυντή Έκδοσης](#)

[Αθλητική Επικαιρότητα](#)

Μπορεί η Κρίση να Σώσει το Ελληνικό Ποδόσφαιρο;

[Επιστημονικό Άρθρο](#)

Αντιλήψεις των Τουριστών για την Εγκληματικότητα στη Νότια Αφρική κατά τη Διάρκεια του Παγκοσμίου Κυπέλλου Ποδοσφαίρου του 2010

Ρίτσαρντ Τζόρτζ

[Επιστημονικό Άρθρο](#)

Τα Κοινωνικά Δίκτυα ως Εργαλείο Μάρκετινγκ στο Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου της Τσεχίας

Γίρι Κόταμπ & Γίντριχ Μπένες

[Επιστημονικό Άρθρο](#)

Λίστα Ελέγχου Εργονομίας Γηπέδου Καλαθοσφαίρισης

Κριστίνα Μακαρέσκου

[Επιστημονική Αθλητική Σκέψη](#)

Αποτελεσματικότητα της Αθλητικής Χορηγίας: Η Περίπτωση του Γερμανικού Ποδοσφαίρου

[Επιστημονικό Βιβλίο](#)

Η Σύγκλιση της Βιομηχανίας του Αθλητισμού και της Διασκέδασης

[Ανακοινώσεις](#)

περιεχόμενα

Από τον Διευθυντή Έκδοσης	5
Αθλητική Επικαιρότητα	
<i>Μπορεί η Κρίση να Σώσει το Ελληνικό Ποδόσφαιρο;</i>	7
Επιστημονικό Άρθρο	
<i>Αντιλήψεις των Τουριστών για την Εγκληματικότητα στη Νότια Αφρική κατά τη Διάρκεια του Παγκοσμίου Κυπέλλου Ποδοσφαίρου του 2010</i> <i>Ρίτσαρντ Τζόρτζ</i>	9
Επιστημονικό Άρθρο	
<i>Τα Κοινωνικά Δίκτυα ως Εργαλείο Μάρκετινγκ στο Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου της Τσεχίας</i> <i>Γίρι Κόταμπ & Γίντριχ Μπένες</i>	27
Επιστημονικό Άρθρο	
<i>Λίστα Ελέγχου Εργονομίας Γηπέδου Καλαθοσφαίρισης</i> <i>Κριστίνα Μακαρέσκου</i>	34
Επιστημονική Αθλητική Σκέψη	44
<i>Αποτελεσματικότητα της Αθλητικής Χορηγίας: Η Περίπτωση του Γερμανικού Ποδοσφαίρου</i>	
Επιστημονικό Βιβλίο	46
<i>Η Σύγκλιση της Βιομηχανίας του Αθλητισμού και της Διασκέδασης</i>	
Ανακοινώσεις	48

Οικονομία € Αθλητισμός

Υπό την Αιγίδα του Πανελληνίου Συνδέσμου

Αθλητικών Οικονομολόγων και Στελεχών (ΠΣΑΟΣ)

Τόμος 12^{ος}, Τεύχος 1^ο, Ιανουάριος-Φεβρουάριος-Μάρτιος 2012

ISSN: 1109-236X Ιστοσελίδα Περιοδικού: www.atiner.gr/oa.htm

Ιδιοκτησία

Ερευνητική Μονάδα Αθλητισμού (www.atiner.gr/ema.htm) του
Αθηναϊκό Ινστιτούτο Εκπαίδευσης και Έρευνας (ΑΘΙΝΕΕ)

Διευθυντής Έκδοσης και Υπεύθυνος Ύλης

Δρ. Γρηγόρης Θ. Παπανίκος

Συντακτική και Επιστημονική Επιτροπή

Χρήστος Αναγνωστόπουλος, Λέκτορας, Πανεπιστήμιο Κόβεντρι, Η.Β.

Κλεοπάτρα Βελούτσου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Γλασκώβης, Η.Β.

Δημήτρης Γαργαλιάνος, Επίκουρος Καθηγητής, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.

Νίκος Καρτακούλλης, Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας, Κύπρος.

Μαργαρίτα Κεφαλάκη, Ερευνήτρια, ΑΘΙΝΕΕ.

Δημήτριος Κολυπέρας, Υποψήφιος Διδάκτωρ, Πανεπιστήμιο Στέρλινγκ, Η.Β.

Μαρία Κωνσταντάκη, Λέκτορας, Πανεπιστήμιο Μπέρκινχαμσάιρ, Η.Β.

Νικόλαος Πάππας, Αναπληρωτής Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Σαμ Χιούστον, Η.Π.Α.

Χρήστος Σακελλαρίου, Αναπληρωτής Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Νανιάγκ, Σιγκαπούρη.

Επιμέλεια Δοκιμίων και Μεταφράσεις

Απόστολος Κοτσασιπύρου & Κωνσταντίνος Μανωλίδης

Διανομή - Διαφήμιση

Σταυρούλα Κυρίτση, Σύλια Σακκά, Ειρήνη Λέντζου, Κατερίνα Μαράκη.

Στο τεύχος αυτό συνεργάστηκαν

Χρήστος Αναγνωστόπουλος & Απόστολος Κοτσασιπύρου

Καλλιτεχνική και Τυπογραφική Επιμέλεια

Εταιρεία *Θήτα*, Σολωμού 14, 10683 Αθήνα, τηλ./φαξ 211 7009056

Επιστημονική Επιτροπή Κριτών

Τα επιστημονικά άρθρα δημοσιεύονται στο ΟΕΑ κατόπιν κρίσης, από δύο τουλάχιστον κριτές. Η επιστημονική επιτροπή κριτών του περιοδικού αποτελείται από καθηγητές και ερευνητές της Ελλάδος και του εξωτερικού. Την τελική ευθύνη δημοσίευσης των άρθρων έχει ο διευθυντής του περιοδικού.

Υποβολή Επιστημονικών Άρθρων

Τα προς δημοσίευση άρθρα υποβάλλονται μόνο ηλεκτρονικά στο gtp@atiner.gr.

Συνδρομές

Το ΟΕΑ κυκλοφορεί 4 φορές το χρόνο σε ηλεκτρονική και έντυπη μορφή. Η ετήσια συνδρομή της ηλεκτρονικής μορφής για βιβλιοθήκες, οργανισμούς και ιδρύματα είναι 40 ευρώ, για ιδιώτες 20 ευρώ. Η ετήσια συνδρομή της έντυπης μορφής για βιβλιοθήκες, οργανισμούς και ιδρύματα είναι 100 ευρώ, για ιδιώτες 50 ευρώ.

Διαφημίσεις

Πλήρης τιμοκατάλογος των καταχωρήσεων στο περιοδικό είναι διαθέσιμος για κάθε ενδιαφερόμενο.

Από τον Διευθυντή Έκδοσης

Ο δωδέκατος τόμος του περιοδικού ξεκινάει σε μία από τις δυσκολότερες περιόδους του ελληνικού αθλητισμού, κυρίως, λόγω της μεγάλης ύφεσης που μαστίζει την ελληνική οικονομία και την διαφθορά που έχει πλέον διεισδύσει σε όλες τις εκφάνσεις της κοινωνικής ζωής. Ο αθλητισμός ως μία ξεκάθαρη εικόνα της ελληνικής κοινωνίας αποτελεί την κατ' εικόνα και ομοίωση αντανάκλαση αυτής της κατάστασης. Η ελπίδα όλων είναι ότι η βαθιά και η παρατεταμένη οικονομική κρίση να αποτελέσει την αιτία εξυγίανσης του ελληνικού επαγγελματικού αθλητισμού. Από την πλευρά μας αυτό που ευχόμαστε είναι η ύλη αυτού του περιοδικού των δώδεκα πλέον ετών να είναι χρήσιμη σε όλους εκείνους και πιστεύουμε είναι πολλοί θέλουν έναν καθαρό ελληνικό αθλητισμό.

Κατά τα άλλα το παρόν τεύχος ακολουθεί την ίδια δομή με τα προηγούμενα τεύχη παρουσιάζοντας τρεις μεταφράσεις επιστημονικών άρθρων, την βιβλιοπαρουσίαση, την αρθροπαρουσία και έναν σχολιασμό της αθλητικής επικαιρότητας. Στην αθλητική επικαιρότητα το θέμα μας είναι η οικονομική κρίση και πως αυτή θα μπορούσε να αξιοποιηθεί για την υγιέστερη οργάνωση του ελληνικού ποδοσφαίρου. Το θέμα αυτό θέλει πολύ μεγάλη διερεύνηση αλλά και πρακτικές προτάσεις υλοποίησης. Στο εγγύς μέλλον η συζήτηση αυτή θα ενταθεί λόγω των οικονομικών προβλημάτων που αντιμετωπίσουν ή θα αντιμετωπίσουν οι ομάδες του ελληνικού ποδοσφαίρου.

Και τα τρία επιστημονικά άρθρα προέρχονται από μελέτες που παρουσιάστηκαν στα δύο ετήσια διεθνή συνέδρια που οργανώνει ο ΠΣΑΟΣ. Το πρώτο αφορά τις αντιλήψεις των επισκεπτών στη Νότια Αφρική κατά την οργάνωση του Παγκόσμιου Κυπέλλου Ποδοσφαίρου το 2010. Η έμφαση δίνεται στην ασφάλεια και την εγκληματικότητα. Το θέμα αυτό είναι πολύ σημαντικό

διότι επηρεάζει τις μελλοντικές τουριστικές προοπτικές της χώρας που αναλαμβάνει την οργάνωση τέτοιων μεγάλων αθλητικών γεγονότων.

Το δεύτερο επιστημονικό άρθρο ασχολείται με την χρήση των νέων μέσων επικοινωνία, όπως το φέισμπουκ και το τουίτερ από τις ποδοσφαιρικές ομάδες της Τσεχίας. Οι συγγραφείς βρίσκουν σημαντικές διαφορές από ομάδα σε ομάδα που αντανακλά και την ελκυστικότητα της κάθε ομάδας στο ευρύ κοινό.

Το τρίτο επιστημονικό άρθρο ασχολείται με ένα σημαντικό ζήτημα, αυτό της εργονομίας των γηπέδων καλαθοσφαίρισης. Δυστυχώς, το θέμα αυτό δεν έχει λάβει την προσοχή που του αξίζει στην αθλητική διοίκηση και οικονομία. Ελπίζουμε στο μέλλον να μπορέσουμε να φιλοξενήσουμε περισσότερα άρθρα με αυτό το αντικείμενο.

Τέλος οι δύο τελευταίες στήλες του περιοδικού ασχολούνται με την αθλητική χορηγία στο γερμανικό ποδόσφαιρο (στήλη παρουσίασης αθλητικού επιστημονικού άρθρου) και τη σχέση αθλητισμού και διασκέδασης (στήλη βιβλιοπαρουσίασης).

Γρηγόρης Θ. Παπανίκος

Μπορεί η Κρίση να Σώσει το Ελληνικό Ποδόσφαιρο;

Η απάντηση στο ερώτημα αυτό είναι ανεπιφύλακτα ναι. Αλλά για να απαντηθεί αυτό το ερώτημα προϋποθέτει ότι γνωρίζουμε τι ποδόσφαιρο θέλουμε. Πολλές φορές από τις στήλες αυτού του περιοδικού έχουμε σκιαγραφήσει ποιο ποδόσφαιρο, κατά τη γνώμη μας, ταιριάζει στα οικονομικά και δημογραφικά χαρακτηριστικά της Ελλάδος, μέσα στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ποδοσφαίρου κυρίως, αλλά και του Παγκόσμιου δευτερευόντως.

Όπως έχουμε πολλές φορές επισημάνει, η ενασχόλησή μας με το ποδόσφαιρο οφείλεται στο γεγονός ότι αποτελεί τη δημοφιλέστερη αθλητική δραστηριότητα της χώρας μας. Η ανάλυση, όμως, μπορεί εξίσου καλά να εφαρμοστεί και στα άλλα αθλήματα, ίσως εκεί να έχει και πιο χειροπιαστή (πρακτική) και εύκολη εφαρμογή επειδή τα οικονομικά δεδομένα είναι χαμηλότερα.

Η αδυναμία της ελληνικής πολιτείας λόγω της οικονομικής κρίσης να συνδράμει, άμεσα ή έμμεσα και νόμιμα ή παράνομα τις διάφορες ποδοσφαιρικές ομάδες, δημιουργεί προϋποθέσεις οργάνωσης του ελληνικού ποδοσφαίρου σε υγιείς βάσεις. Δύο είναι τα βασικά χαρακτηριστικά αυτής της οργάνωσης. Πρώτον, η μεσοχρόνια και μακροχρόνια οικονομική βιωσιμότητα. Αυτή άμεσα συνδέεται με τους στόχους που βάζει η ομάδα. Ένα διάστημα τριών-πέντε ετών αποτελεί το μεσοχρόνιο διάστημα. Είναι μάλιστα ο χρόνος αυτός τόσο χαρακτηριστικός στο ποδόσφαιρο που μπορεί κάποιος επενδυτής να αναλάβει μία ομάδα από την πιο χαμηλή κατηγορία και να την ανεβάσει μέχρι την πρώτη κατηγορία. Αυτό, όμως, δεν είναι αρκετό για κάποιον που σκέπτεται μακροπρόθεσμα στο ποδόσφαιρο. Οι ομάδες πρέπει να έχουν διάρκεια.

Έχουμε δει πολλές ομάδες να ανεβοκατεβαίνουν κατηγορία και να κάνουν καταπληκτικές μεσοχρόνιες πορείες στο ελληνικό πρωτάθλημα, αλλά μετά να

πέφτουν στην αφάνεια για πολλά χρόνια μέχρι να μπορέσει κάποιος άλλος επενδυτής να τις αναδείξει ξανά. Τα παραδείγματα αφθονούν. Η Παναχαϊκή, ο Πανηλειακός, η Καλαμάτα, η Καστοριά, ο Παναιτωλικός και η Ρόδος είναι μερικά παραδείγματα ομάδων που είχαν αξιόλογη πορεία για μερικά χρόνια και μετά έπεσαν στην αφάνεια.

Ένα κοινό χαρακτηριστικό αυτών των ομάδων είναι ότι εκφράζουν μία συγκεκριμένη περιοχή. Στις πιο πολλές περιπτώσεις αφορά άτομα που έχουν κάνει κάποια περιουσία γρήγορα και θέλουν να επενδύσουν στο ποδόσφαιρο ως μέσο κοινωνικής (τοπικής) αναγνώρισης. Ποτέ κανείς δεν πρέπει να υποτιμά την ανάγκη των ανθρώπων να επιδειχθούν και το ελληνικό ποδόσφαιρο προσφέρει χρυσές τέτοιες ευκαιρίες, λόγω της μεγάλης δημοσιότητας που ελκύει.

Δυστυχώς αυτοί οι "επενδυτές" του ελληνικού ποδοσφαίρου δεν έχουν διάρκεια και ίσως να κάνουν και το μεγαλύτερο κακό στο ποδόσφαιρο διότι δεν το αφήνουν να αναπτυχθεί σε υγιείς βάσεις. Θέλουν γρήγορα αποτελέσματα και το αποτέλεσμα είναι μόνο ένα: να ανεβαίνει συνέχεια κατηγορία η ομάδα μέχρι να φθάσει στην πρώτη κατηγορία. Επειδή αυτοί οι "επενδυτές" είναι παιδιά του παρασιτικού συστήματος οργάνωσης της ελληνικής οικονομίας, η οικονομική κρίση και οι επιπτώσεις που θα έχει αυτή στο κτύπημα της παραοικονομίας και της διαφθοράς, θα περιορίσει τον αριθμό και την δυνατότητα αυτών των "επενδυτών" να ασχολούνται με το ποδόσφαιρο. Το ζητούμενο, όμως, δεν είναι μόνο η οικονομική βιωσιμότητα των 3-5 ετών αλλά και η μακροχρόνια βιωσιμότητα της ομάδας. Αυτό απαιτεί μία άλλη προσέγγιση στην χρηματοδότηση των ομάδων και οι "επενδυτές" κομήτες δεν φθάνουν.

Το δεύτερο χαρακτηριστικό της σωστής οργάνωσης είναι η παραγωγή παικτών από τις ακαδημίες των ομάδων. Η οικονομική κρίση θα δημιουργήσει τις συνθήκες οι ομάδες να στηρίζονται όλο και περισσότερο σε γηγενείς παίκτες, παίκτες που προέρχονται από την περιοχή της ομάδας. Αυτό μάλιστα θα μπορούσε να ενισχυθεί και από την πολιτεία. Στο προηγούμενο τεύχος αναφέρθηκε ότι μακροχρόνια ο τρόπος αυτός οργάνωσης μπορεί να αποφέρει και σημαντικά έσοδα από την πώληση των παικτών. Είναι κρίμα ομάδες επαρχίας να αγωνίζονται στην πρώτη κατηγορία και να μην έχουν στην σύνθεσή τους κανένα ποδοσφαιριστή από την περιοχή τους. Κάποιος θα αντιτείνει, και δικαίως, ότι οι ομάδες αυτές δεν έχουν καν Έλληνες παίκτες.

Η οικονομική κρίση μπορεί να αποτελέσει ευκαιρία για όσους πραγματικά ενδιαφέρονται να επενδύσουν στο ποδόσφαιρο να το κάνουν σωστά. Και επειδή εν αρχή όλων είναι τα λεφτά, η κρίση μπορεί να ενισχύσει συλλογικές επενδυτικές προσπάθειες. Δέκα άνθρωποι μπορούν να κάνουν θαύματα σε μία επαρχιακή ομάδα αν έχουν τη δυνατότητα να χρηματοδοτήσουν μία δεκαετή προσπάθεια καθιέρωσης μιας ομάδας. Το θέμα δεν εξαντλείται εδώ και θα επανέλθουμε.